

Výroční zpráva o činnosti

Sekce SKIP ČR Knihovníci – trenéři paměti

Zpráva o činnosti za rok 2021

V českých veřejných knihovnách působí 76 knihovníků – trenérů paměti. V roce 2021 do našich řad přibýlo 8 nových knihovnic – trenérek paměti, které získaly osvědčení trenéra I. stupně na zářijovém certifikačním kurzu v Praze.

K 31. 12. 2021 má sekce 60 členů, z toho pouze 36 v roce 2021 aktivních. Ostatní členové nebyli aktivní z vícero důvodů – nemoc, rodičovská dovolená, v některých knihovnách vůbec neprobíhaly tréninky paměti, nově certifikované trenérky povětšinou také ještě nezačaly svou činnost, až na malé výjimky. I přes tento relativně nízký počet aktivních trenérů paměti jsou výsledky již druhého covidového roku vcelku uspokojivé.

V roce 2021 knihovníci – trenéři paměti uspořádali celkem 404 (srov. rok 2020 – 469) živých akcí, kterých se zúčastnilo 3 829 (5 072) osob, z toho 2 823 (4 273) seniorů. Z celkového počtu bylo 117 uživatelů s hendikepem.

V online prostředí proběhlo 287 lekcí, kterých se zúčastnilo 3 114 osob. Když sečteme živé i on-line lekce trénování paměti, dostaneme se na pěkné číslo 691 lekcí za účasti 6 943 osob.

Online lekce se konaly na různých platformách, často to byl Zoom, Google Meet, Jitsi Meet nebo Skype.

Lekce byly také rozesílány emailem nebo sms. Letos více než loni dávaly knihovny cvičení na své webové stránky nebo na sociální síť.

Senioři, kteří neměli možnost připojit se k moderním technologiím, byli obslouženi klasickým, i když bezkontaktním způsobem. Lekce putovaly na vyžádání do poštovních schránek seniorů, zvláště v malých obcích. Další možností byly tištěné lekce, které si senioři vyzvedávali u knihovny, na úřadech, v čekárnách lékařů a ve vesnických obchůdcích.

Trénování paměti na facebooku - věnuje se mu více knihoven, ale legendární je Paměťář Zdeňka Gloze z Ratíškovic. Paměťář má již téměř 1100 fanoušků a využívají jej hojně senioři. Každý den je zde nové cvičení na trénování paměti.

Dílna knihovníků – trenérů paměti aneb Hrátky s pamětí

Knihovníci – trenéři paměti se každoročně scházejí na tradiční jarní Dílně trenérů paměti s názvem Hrátky s pamětí. Jedná se o celostátní seminář, který je rozdělen do dvou bloků. První den přednášejí odborní lektoři z oblasti zdravotnictví, psychologie a pedagogiky. Druhý den je sestaven z příspěvků z řad samotných účastníků a tato část semináře slouží jako sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe zejména při trénování paměti seniorů. Seminář je formou kontinuálního vzdělávání trenérů paměti a je ohodnocen dle vnitřního kreditního systému České společnosti pro trénování paměti a mozkový jogging. Dílna měla proběhnout v dubnu 2021 v Obecní knihovně v Ratíškovcích, ale z důvodu uzavření knihoven musela být přesunuta na jiný termín, a to na září 2021. V září jsme se konečně po dlouhé době sešli na Dílně naživo, na Slovácku v Ratíškovcích.

Projekt byl realizován s finanční podporou MK ČR a SKIP ČR. Akce se konala za podpory České společnosti pro trénování paměti a mozkový jogging. Dílny se zúčastnilo 24 knihovníků – trenérů paměti, 3 původně přihlášení se museli na poslední chvíli odhlásit ze zdravotních důvodů.

Odpolední odborný blok byl složen ze tří příspěvků. Time management trenéra paměti – lektorka Mgr. Katarína Chmurčiaková, Spokojený senior – KLAS z. s. – lektorka Tereza Kozderová, DiS. a Jak na šťastné vzpomínky – lektorka Mgr. Jitka Štádlerová.

Dopolední blok druhého dne měl dvě části. První část byla složená z příspěvků účastníků. Přísloví, rčení a idiomy pravou i levou hemisférou – Anna Kratochvílová, Dostaňte svůj mozek po pandemii zase do formy – Mgr. Petra Hirtlová, Ph.D., on-line setkání Mozek v karanténě aneb co nám pandemie vzala i dala – Jana Vejsadová, on-line setkání o U3V, vzdělávání v době pandemie a spolupráci s knihovnami - Mgr. Magdalena Edlová, DiS. – prezidentka Asociace univerzit třetího věku. V druhé části Jana Vosáhllová a Jitka Spáčilová ze společnosti Albi představily hry vhodné pro trénink paměti, které jsme si společně zahráli.

Na Dílnu jsme se všichni velice těšili, zvláště proto, že Dílna v roce 2020 musela být přesunuta do on-line prostředí. Výměna zkušeností, setkání, povídání, nové zážitky – to vše je naživo mnohem barevnější a přínosnější. Věříme, že plánovaná Dílna v dubnu 2022 v Krajské knihovně Vysočiny v Havlíčkově Brodě již proběhne v určeném termínu. Budeme slavit dvacetileté výročí těchto společných setkávání, které odstartovala naše první trenérka paměti z řad knihovníků Jana Vejsadová. Bylo to právě v Krajské knihovně Vysočiny, kde Jana s vedením svých kurzů začínala a postupně začala realizovat tyto programy v celém kraji

Vysočina. Za dobu svého působení si získala renomé nejen v ČR, ale také v zahraničí, přednášela a stále přednáší na mnoha seminářích a konferencích. Proto je moc pěkné, že dvacáté výročí Dílny oslavíme „na místě činu“ a že se zde taky rozloučíme s Janou Vejsadovou, která chce pomalinku s trénováním paměti skončit.

Každá trenérská Dílna je otevřená i knihovníkům, kteří uvažují o tom stát se trenérem paměti, ale nemají představu, co všechno to obnáší. Mají tak možnost zažít tvůrčí a přátelskou atmosféru, získat informace přímo „od zdroje“, vyptat se na vše, co je zajímavá a pak se podle toho sami rozhodnout, zda se přihlásí na certifikační kurz pořádaný Českou společností pro trénování paměti a mozkový jogging.